

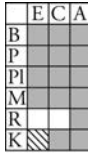

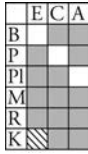
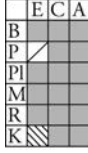
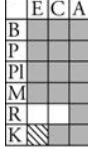

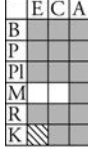

Bedömningsanvisningar Delprov D

16.	4 h 17 min, 257 min. Påbörjad lösning, t.ex. beräknar hur länge solen är uppe i Göteborg eller Luleå. Lösning med korrekt svar.	(2/0/0) +E _p +E _{PL}	
17.	29 tum ; 30 tum Påbörjad lösning, t.ex. anger korrekt kvot med godtagbart svar.	(2/0/0) +E _{PL} +E _p	
18.	2 004 kr Påbörjad lösning, t.ex. korrekt beräknad månadskostnad. Lösning med korrekt svar.	(2/0/0) +E _p +E _{PL}	
19. a)	0,05 ; 5 % ; 1/20 Påbörjad lösning som visar beroende händelse eller beräknar upprepad sannolikhet. Lösning med korrekt svar. <i>Till uppgiften finns bedömda elevarbeten, se s. 23</i>	(1/1/0) +E _B +C _B	
b)	0,4 ; 40 % ; 2/5 Påbörjad lösning, t.ex. beräknar sannolikheten för ett gynnsamt utfall eller visar de båda gynnsamma utfallen. Lösning med korrekt svar.	(0/2/0) +C _B +C _{PL}	
20.	1,6 cm och 7,6 cm (16 mm och 76 mm) Påbörjad lösning, ställer upp en kvot. Beräknar längden på en av figurerna. Fullständig lösning med godtagbart svar. <i>Till uppgiften finns bedömda elevarbeten, se s. 24.</i>	(1/2/0) +E _B +C _{PL} +C _K	
21. a)	75,8 ; 76 Påbörjad lösning, t.ex. korrekt insatta värden. Lösning med godtagbart svar.	(2/0/0) +E _M +E _p	
b)	7,8 ; 7,85 Påbörjad lösning, t.ex. korrekt insatta värden. Lösning med godtagbart svar.	(1/1/0) +E _M +C _p	

c)	”Ju mindre ekologiskt fotavtryck ett land har desto större blir HPI-värdet. Detta för att när du dividerar ”$F \cdot U \cdot 0,642$”-talet så ska du ha ett så lågt tal som möjligt för att få ett så högt HPI-värde som möjligt.” Enkelt resonemang, t.ex. ”ju högre E-värde desto lägre HPI”. Välgrundat resonemang kring den matematiska relationen mellan E och HPI. <u>Bedömda avskrivna autentiska elevarbeten</u> 0/0/0 Ju högre ekologiskt fotavtryck, desto högre blir talet man delar med. 1/0/0 Ju högre ekologiskt fotavtryck, desto lägre värde får man på HPI. 1/1/0 Eftersom $E = \text{ekologiskt fotavtryck}$ är på nedre delen av strecket så är det ett tal man delar med. Ju högre detta talet är desto lägre blir resultatet. Ex. $10/2 = 5$, $10/5 = 2$	(1/1/0) +E _R +C _R	
22.	22 ; 21,7 (%) Lösning som visar upprepad procentuell förändring. Lösning med korrekt svar. Använder en generell lösningsmetod. <i>Till uppgiften finns bedömda elevarbeten, se s. 25.</i>	(1/1/1) +E _B +C _P +A _{PL}	
23. a)	156 miljarder (svar i intervallet (148–160) miljarder) Godtagbar avläsning (intervallet (180–195) miljarder). Redovisning med godtagbart svar.	(2/0/0) +E _P +E _P	
b)	”Avståndet mellan årtalen på x-axeln är inte lika stora.” Knapphändig beskrivning som inte anger på vilket sätt diagrammet är missvisande, t.ex. ”År 2003 är inte med”. Beskrivning som anger att skalan inte är ekvidistant.	(1/1/0) +E _R +C _R	
c)	”Kurvan skulle inte blivit lika brant, då man skulle förlängt x-axeln i förhållande till y-axeln. Mellan 2007 och 2010 hade kurvan blivit mindre brant, då 2 årtals statistik saknas.” Beskrivning som antyder ett korrekt diagrams utseende. Beskrivning som tydligt anger hur ett korrekt diagram kommer att påverkas. <u>Bedömda avskrivna autentiska elevarbeten</u> 1/0/0 ”Det skulle vara en mycket långsammare ökning.” 1/1/0 ”Skulle man rita om diagrammet skulle främst x-axeln bli längre då det saknas 3 år. Diagrammet skulle inte ge samma effekt – utökningen av skickade mejl ser ut att ha gått väldigt långsamt.” 1/1/0 ”Kurvan skulle inte blivit lika brant, då man skulle förlängt x-axeln i förhållande till y-axeln. Mellan 2007 och 2010 hade kurvan blivit mindre brant, då 2 årtals statistik saknas.”	(1/1/0) +E _M +C _M	

24.	Svar i intervallet 70–72 centimeter (71,9 cm) Beräknar kvoten mellan två intelligande dockor. Utnyttjar kvoten för att beräkna minst två nya dockors höjder eller tecknar något exponentiellt samband för att bestämma fler dockors höjder. Bestämmer höjden på den 11:e dockan godtagbart. Använder effektiv lösningsmetod. <i>Till uppgiften finns bedömda elevarbeten, se s. 26.</i>	(0/2/2) $+C_{PL}$ $+C_M$ $+A_{PL}$ $+A_p$	<table border="1"> <tr><td></td><td>E</td><td>C</td><td>A</td></tr> <tr><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>P</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>PI</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>M</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>R</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>K</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		E	C	A	B				P				PI				M				R				K			
	E	C	A																												
B																															
P																															
PI																															
M																															
R																															
K																															
25.	3:17 Påbörjad lösning, t.ex. beskriver förhållandet i vardera dunk. Lösning med godtagbart svar. <i>Till uppgiften finns bedömda elevarbeten, se s. 27–28.</i>	(0/1/2) $+C_B$ $+A_B+A_{PL}$	<table border="1"> <tr><td></td><td>E</td><td>C</td><td>A</td></tr> <tr><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>P</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>PI</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>M</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>R</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>K</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		E	C	A	B				P				PI				M				R				K			
	E	C	A																												
B																															
P																															
PI																															
M																															
R																															
K																															

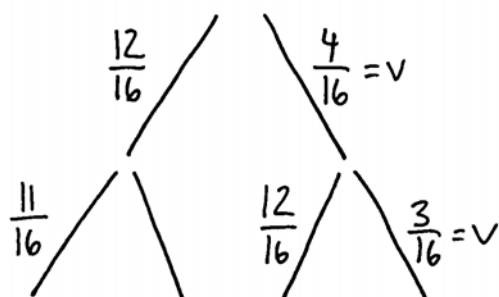
Bedömda elevarbeten Delprov D

Bedömda elevarbeten till uppgift 19 a)

Elevarbete 1

1/0/0

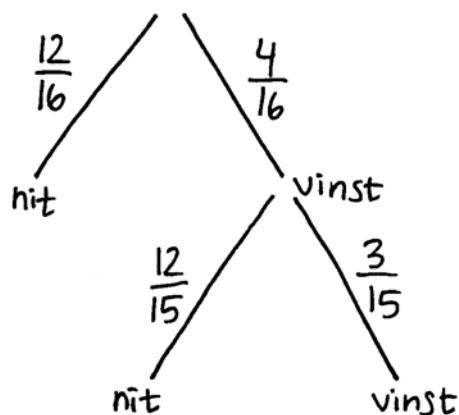
$$a) P(\text{båda ger vinst}) = \frac{4}{16} \cdot \frac{3}{16} = \frac{3}{64}$$

Kommentar: Elevarbetet visar upprepad sannolikhet.

E	C	A
B	X	
P		
Pl		
M		
R		
K		

Elevarbete 2

1/0/0

Kommentar: Elevarbetet visar beroende händelse.

E	C	A
B	X	
P		
Pl		
M		
R		
K		

Bedömda elevarbeten till uppgift 20

Elevarbete 1

179 cm

5 cm

$$\frac{5}{179} = 0,03$$

$$57 \cdot 0,03 \approx 1,71$$

Den kortaste skulle vara 1,71 cm i skalan

Den längsta skulle vara 8,16 cm

Kommentar: Beräknar båda längderna men utgår ifrån ett grovt avrundat värde.

1/1/0

	E	C	A
B	X		
P			
Pl		X	
M			
R			
K			

Elevarbete 2

179 cm = 5 cm på bild

Hur många gånger 179 är större än 57

$$\frac{179}{57} = 3,140350877$$

$$5 / 3,140350877 = 1,592178771$$

Hur många gånger 272 är större än 179

$$272 / 179 = 1,519553073$$

$$5 \cdot 1,519553073 = 7,597765363$$

Svar: Den kortaste skulle vara 1,592178771 cm

Den längsta skulle vara 7,597765363 cm

Kommentar: Svaren är inte givna med ett lämpligt antal värdesiffror.

1/1/0

	E	C	A
B	X		
P			
Pl		X	
M			
R			
K			

Bedömda elevarbeten till uppgift 22

Elevarbete 1 Hyra: 1000 kr År 1 $1,04 \cdot 1000 = 1040$ kr År 2 $1,04 \cdot 1040 = 1081,6$ kr År 3 $1,04 \cdot 1081,6 = 1124,864$ kr År 4 $1,04 \cdot 1124,864 = 1169,859$ kr År 5 $1,04 \cdot 1169,859 = 1216,653$ kr $1000 \text{ kr} / 1216,653 \text{ kr} = 0,82$ Hyran har ökat med 18%	1/0/0 <table border="1"><tr><td></td><td>E</td><td>C</td><td>A</td></tr><tr><td>B</td><td>X</td><td></td><td></td></tr><tr><td>P</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Pl</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>M</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>R</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>K</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		E	C	A	B	X			P				Pl				M				R				K			
	E	C	A																										
B	X																												
P																													
Pl																													
M																													
R																													
K																													
Elevarbete 2 ca 22% Ex. hyran är 100 kr $100 \cdot 1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 = 121,67$ Kommentar: Lösningen är baserad på ett värde (100 kr).	1/1/0 <table border="1"><tr><td></td><td>E</td><td>C</td><td>A</td></tr><tr><td>B</td><td>X</td><td></td><td></td></tr><tr><td>P</td><td></td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Pl</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>M</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>R</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>K</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		E	C	A	B	X			P		X		Pl				M				R				K			
	E	C	A																										
B	X																												
P		X																											
Pl																													
M																													
R																													
K																													
Elevarbete 3 $1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 \cdot 1,04 =$ en ökning med 4% per år $= 1,216 \approx 1,22$ ökning med 22%	1/1/1 <table border="1"><tr><td></td><td>E</td><td>C</td><td>A</td></tr><tr><td>B</td><td>X</td><td></td><td></td></tr><tr><td>P</td><td></td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Pl</td><td></td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>M</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>R</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>K</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		E	C	A	B	X			P		X		Pl			X	M				R				K			
	E	C	A																										
B	X																												
P		X																											
Pl			X																										
M																													
R																													
K																													

Elevarbete 1

0/2/1

Docka nummer 1 (den minsta) = 40,5 mm höjd

Docka nr. 2 = 54 mm

$$\frac{54}{40,5} = 1,33 = \text{en ökning på } 33\%$$

Docka nr. 3 = 72 mm

$$\frac{72}{54} = 1,33 = \text{en ökning på } 33\%$$

Uttryck för samband: $y = x \cdot 1,33$ $y = \text{närsta dockas höjd}$
 $x = \text{tidigare dockas höjd}$

Ex. Docka nr 5:s höjd = docka nr 4:s höjd $\cdot 1,33$

Docka nr 4:s höjd = 96 mm

Docka nr 5:s höjd = 96 mm $\cdot 1,33 \approx 128$ mm

Docka nr 10:s höjd = 96 $\cdot 1,33^6 = 96 \cdot 5,53 \approx 531$ mm

Svar: Den docka som rymmer 10 dockor har höjden 531 mm

Kommentar: Elevarbetet visar beräkning av 10 dockor istället för 11 men använder effektiv metod.

	E	C	A
B			
P			X
Pl		X	
M		X	
R			
K			

Elevarbete 2

0/2/2

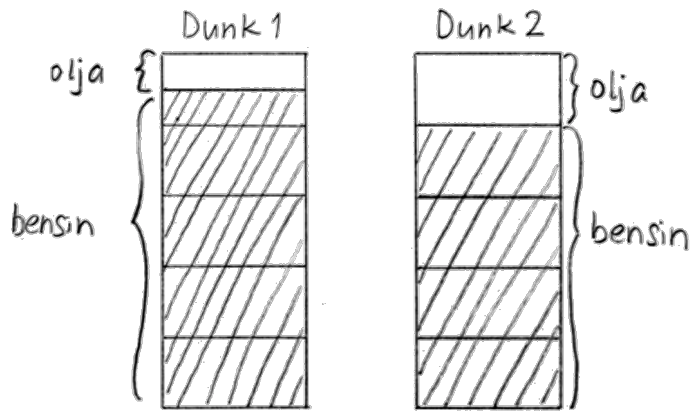
$$\frac{54}{40,5} = 1,333\dots$$

$$40,5 \cdot 1,333\dots^{10} = 719,2$$

	E	C	A
B			
P			X
Pl		X	X
M		X	
R			
K			

Elevarbete 1

0/1/0

E	C	A
B	X	
P		
Pl		
M		
R		
K		

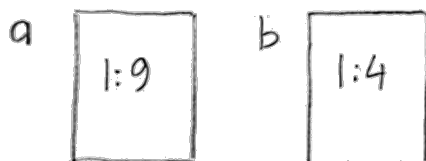
Elevarbete 2

1:9 & 1:4
 I den första om man antar att den rymmer 10L.
 1L olja 9L bensin nr1
 2L olja 8L bensin nr2
 3L olja 17L bensin
 Sammanlagt 20L
 $\frac{17}{3} = 5,7 \approx 6$
 Svar: förhållandet 1:6 i den sammanlagda dunken.

0/1/2

E	C	A
B	X	X
P		
Pl		X
M		
R		
K		

Elevarbete 3

Om vi tänker att det är 10 liter i varje dunk.
 Dunk a: 1L olja och 9L bensin
 Dunk b: 2L olja och 8L bensin
 Slå ihop dunkarna: 3L olja och 17L bensin
 Förhållandet blir 3:17

0/1/2

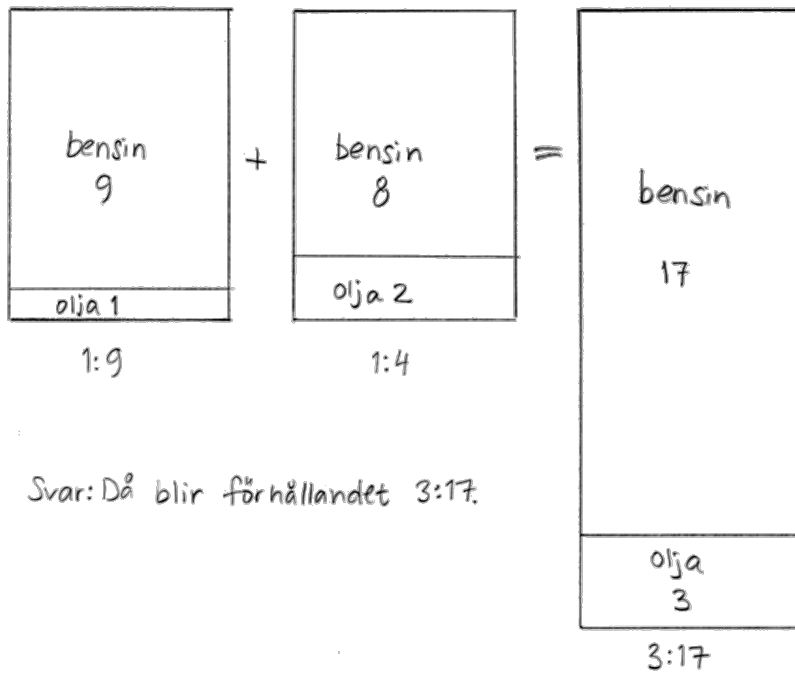
E	C	A
B	X	X
P		
Pl		X
M		
R		
K		

Elevarbete 4

0/1/2

	E	C	A
B		X	X
P			
Pl			X
M			
R			
K			

Svar: Då blir förhållandet 3:17.